

YAKIN DOGU ÜNİVERSİTESİ

FEN--EDEBİYAT FAKÜLTESİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

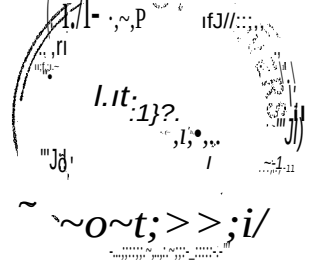
1955- 1974 YILLARINDA YAŞANAN SAVAŞ ANILARI

MEZUNİYET TEZİ

KADRIYE AGAOGLU

DOÇ. DR BÜLENT YORULMAZ

LEFKOŞA, 2001

ÖNSÖZ

Kıbrıs halkı 1955 - 1974 yılları arasında özgürlük uğruna çok mücadele vermiştir. Araştırmam sayesinde bunları bilme ve tanıma imkanı buldum. Bu tez araştırmamı bana veren değerli hocam Doç. Dr. Bülent Yorulmaz'a teşekkür ederim.

KADRIYE AGAOGLU

İÇİNDEKİLER

- 1- Kamil Göksen SİMTAŞ . 1-13
- 2- Türkay ÇINARLI . 14-16
- 3- Aysel DEMİRTAŞ .17
- 4- Gülşen SONSAL 18.19
- 5- Zekiye ÖZMEN 20.21
- 6- Hasan HACİEYYÜP .22.24
- 7- Ömer AKCAN .25.26
- 8- Ali ÇINARLI 27.29

GİRİŞ

1955 – 1974 yıllarında yaşanan bu büyük savaş Kıbrıs halkının neler yaşadığını açıkça ortaya koymaktadır. Görüştüğüm insanların yaşadıkları acılar, çektikleri zorluklar benim bu olayları daha iyi anlamamı sağladı. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti özgürlüğüne kavuşana kadar bu zorluklarla mücadele etmiştir.

15 Temmuz 1974'de Yunan Cuntası ve işbirlikçisi Rumların Makarios'u d.~vmnekiçin başlattıkları darbe sonucu artık her tarafta kan akıyordu. Rum yönerimibinajarı top ateşine tutulmuş, Makarios öldürülmekten kurtulmak için çareyi kaçmakta bulmuştu: Enosisi kısa vadede gerçekleştirmek isteyen Yıııanistanve yandaşı EOKA'cılarla, uzun kısa vadede gerçekleştirmek ist~yen Makarioscular, bir"birlerini öldürüyordu. 2000'den fazla Rum bu iç sa,~c:ıst~öldürülmüştü.

KQ~i erkekleri o gQJ,u iççbir şeyden habersiz Magosa'ya gitmiştik. Durumu ise ancak yolda öğı:r~l.111:~p.ştl{; Rum radyosu, Makarios'un öldürüldüğünü söylyü.yoi-du. Magqş~şçlan. hiç kimsenin dışarıya çıkmaması emredilmişti. Biz ise durumu.ın~J>ilc:linJ:rişye özel izinle yola çıkarak.köyümüze dönmüştük. Köyümüzün yolllJLda üç gün devamlı olarak birtakım silahlı Rumlar geçmişlerdi. SıralllJl bize de geleceğini ve hepimizi öldüreceklerini bağıra bağıra söylüyordı. Ve 20 Temmuz 1974 sabahı...

D~pn: ne olduğundan habersizdik. Bir ara köyümüze tavuk satmaya gelen.i'bir Rum, Maraş'a çalışmaya giden Rumların otobüsten kendisine "Bre .~qye dön, harp. başladı"Türkiye Kıbrıs'a müdahale etti" dediğini nakledinç~). derhal eve gidip radyoyu açmıştım. Radyo marşlar çalıyor, bildiriler>yc:ıynlıyordu. Bu arada bomba ve top sesleri köyden işitilmeye başlamıştı. Biz de köyümüzü savunmak için üç sten tabanca ve altı av tüfeğini hazırlamıştık.

İkinci üzeri saat 16.00 raddelerinde idi ki, bir otobüsün köy açıklarındaki bir Türkün bahçesine girdiği, birtakım silahlı kişilerin otobüsten indikten kısa Bir süre sonra yeniden araçlarına binip gittikleri yeriden araçlarına binip Gittikleri dikkatimizi çekmişti,

Bir süre sonra arkadaşlarımızdan ikisi, gidip Rum otobüsünün bir süre durduğu bahçede bir araştırma yapmışlardı. Sandallar köyünden gelen bahçeci yoktu. Yalnız bahçede traktörü, keçisi ve kesmiş olduğu yoncaları duruyordu. Gece saat 19.00 sularında Sandallar köyünden ışıksız bir traktör köyümüze yaklaştığı zaman, ışıklarını açmış ve köy içine girmişti. Gelenler "

Arka.4<1şlar hazır olun,/ Rumlar Muratağa ve Sandallar köylerinin bütün erk~i~rini topladılar,..biz de güç bela saklanıp kurtulduk. Silahınız varsa karşı koyun, gelenler>azınlıktır, komşu Pi-Peristerona köylüleridir " dediler ve geldikleri yönden köylerine döndüler. Bu uyarı üzerine toparlanmıştık.. Gafil avlanmamak için hemen çoluk çocuğu toplayıp o geceyi ovada geçirmiştik. Gece herhangi bir gelişme olmadı. Sabaha doğru köye dönmüştük. Durumun ciddiyetini ve tehlikeyi seziyor, başka bir Türk köyüne gitmek istiyorduk. Çünkü etrafın Rum askerleriyle dolu olduğunu görüyor, kendimizi hiç emniyette hissetmiyorduk. Bütün köy halkı bir eve toplanmıştık. Kadınlar ve çocuklar odalarda, biz erkekler ise avluda kulaklarımızı kabartmış etraftan gelen sesleri izlemeye çalışıyorduk. Top seslerinden ve silahlardan çıkan ateşten etraf kızarmış, güneş adeta sis bulutunda kaybolmuştu. Ümitsizlik içinde belki Türk uçakları bizi görür ve

yardım eder düşüncesiyle, damlara Türk bayrakları sermiş ve yazılar yazmıştık.

Ne etraftan, ne de uçaklardan bize yardım gelemiyordu. Köyümüz düzlük bir yer üzerinde olduğu için, 6-7 mil uzaklıktaki Rum mevzilerine karşı dalışlarını ve bombalarını bırakıp yükselişlerini görüyorduk. Siyah bir dumam çıkararak, düşmanı manevralarıyla aldatıyorlardı. Biz ise bunları görerek, kanımız kabarak cesaretleniyorduk. Silahlarımızı, her an gelebilecek bir tehlikeye karşı daima hazır tutuyorduk. Belimizde kurşun torbası, el bombaları ve elimizde silah vardı. Yüksek bir damda iki saat ara ile etrafı ve düz yolu göz altında tutuyorduk. Etrafta gözle görülür bir canlı göremiyorduk. Kınımımız, bir tarafa gidip saklanmamızı, kimimiz, başka yakın Türk köylerine gitmemizi söylüyordu. Ama hiçbir şey yapamazdık. Saklanacak-olsak, bizi çocuklar ele verirdi, zaten düz ovada saklanacak öyle yerimiz yoktu. Başka bir Türk köyüne gitmek istesek, ovalar ve tepelik yerler Rum askerleriyle, dolu idi. Çaresizlik içerisinde geleceği bekliyorduk. Kadınlarımız yapıp getirdikleri yemeklerden bir lokma bile boğazımızdan geçmiyordu. İçindçe bulunduğumuz hava zehirlenmişti sanki. İçimizde bir burukluk, bir sıkıntı vardı.

Saat 16.30 sularında, damda bulunan gözcü arkadaş bize seslenerek "Arkadaşlar, Rumlar bize teslim olmaya geldi. Mezarlığın yanına üç kamyon gelip durdu, üzerlerinde beyaz bayraklar var " dedi. Hepimiz telaşlı telaşlı bulunduğumuz yerlerden dışarıya baktığınızda, ilk etapda kamyonları

mezarlık yanında gördük. Görmemizle beraber silahların patlaması bir oldu. Köyümüz bir ay..şeklinde sarılmıştı. Yüzlerce Rum askeri aniden ortada peydah olmuştu. Kurşun ata ata köye doğru ilerliyorlardı. İçimizden birisi teslim olmamız gerektiğini söyledi. Köyümüz dağınık, biz azlıktık. Gücümüz y~ktu, Rumlan~çoktan köye girmişlerdi. Pencerelele, kapılara, Camiye gelişi güzel ateş ediyorlardı. Çaresiz teslim olmuştuk. Rum birliğinin öncüsü, eli,11deki otomatik silahını.ateşleyerek bize doğru bağıırıyordu. Ne kadar köylü varsa,.. kadın,erkek; > çoluk çocuk hepimizin mezarlık yanında duran kamyonlann yanında;/t9planmamızı istiyordu. Çoluk çocuk, bağrışma ağlaşma içinde, de(ii)çeri < yerde toplandık. Bağırarak: bizden hesap soruyorlardı. Bizi ~yonlarla alıp, yakın Rum köylerinden Pi-Peristerona ilkokuluna götürtll).ij.şlerdi. Peristerona ilkokulu, Sandallar'dan ve Muratağa' dan toplayıp getirdikleri Türklerle dolu idi. Aynı gün ortalık kararık~n, bir asl<eri araç ile bir köy otobüsü hepimizi de alıp Magosa'ya doğru yola çıkmıştı. Yolda .giderken, Kantara ormanının, çarpışmalar esnasıada çıkan yangından cayır cayır yandığını görüyorduk.

(İ-ece, varınış.>olduğumuzMagosa' da bizi Karakol Bölgesindeki kampa götürmüşler,<bir b:ı17,soyduktan sonra, bir barakaya koyup kapısım üzerimize kilitle:mişlerdi. Ertesi günü sabah barakamızın kapısı açıldığı zaman, burada yalnız:xpizim. olmadığımızı görmüştük. Kampta erkek, kadın ve çocuk olarak, daha birçok Türk vardı.Kampta bulunduğumuz ilk günün öğle saatlerinde, Türk uçakları bulunduğumuz. kampın .üzerinden ve alçak: mesafeden geçiyorlardı ki, bu durum Rumları adeta kudurtmuştu. Ellerindeki tüm

5
silahlarla uçaklara ateş ediyorlardı. Hatta bizi bekliyen bekçinin bile, bir ara elindeki sten tabanca ile uçağa ateş ettiğini görmüştüm. Öğle yemeği olarak bizde bir dilim ekmek ile, bir domates verilmişti. Bu arada bizi köyden alıp kampa getiren bazı Rumlar tekrar köyümüze kadar gidip araştırma yapmışlar. Kampa döndükleri zaman da beni tutup barakanın arkasına çekmişlerdi. İçlerinden biri belindeki bıçağı karnıma saplamak isterken, bir diğeri "Bırak bu köpeği öldüreyim, bakalım komutanlık neymiş görsün" diye bağırıyor ve elindekiiiiil: >ir kutuyu bana gösteriyordu. Ben kutuyu görünce hayatımdan umudu kesmiştim. Çünkü yedi yıllık mücahitliğim esnasında çektiğim acı, bu kutunun içinde saklıydım. İtişip kakışma esnasında bu Rumlardan birkaç yumruk yemiştım. Bu arada yanıma iki sivil arabaya gelmişti. Arabalarla gelen Rumlarla beni döven Rumlar aralarında konuşmuşlar, "Haydi gidip şu köpeği öldürelim" diyorlardı.

Beni arabalardan birinin içine koymuşlar, ellerimi cama dayamışlar ve geriye bakmamam için de emretmişlerdi... Benim içinde bulunduğum arabanın arka yastıklarına iki kişi binmişlerdi. Ben önde ellerimi cama dayamıştım. Diğer ikinci arabaya ise, yine silahlı askerler binmişlerdi. Kampın arka kapısından çıkan arabalar sık ağaçlıklı bir bölgeye ve toprak bir yola sapmışlardı. Arabalar çok yavaş gidiyordu. Arka yastıkta oturanların konuşmalarını duyuyordum. Biri "Bu çalılığın arkasında öldürelim" diyor, diğeri ise, "Yok yok bu ağacın altındaki toprak eşelenmiş gömmesi kolay olur" diyordu. Bu arada her ikisi de beni yumruklamaktan geri kalmıyorlardı.

6

Bu çektiğim işkencelerden dolayı, ölüm, artık bir kurtuluş gibi gelmeye başlamıştı.. Bütün bu konuşmalar ve yediğim yumruklar devam ederken ara.İmamız ağaçlıklı toprak yoldan çıkmış, Salamis yolu üzerinden ve Lefkoşa yenri yolunu takiben Ayluka'dan Maraş'a geçmişti. Fransız okulu bölgesinde yüksek bir binanın önünde durup arabadan çıkıp içeriye girmiştik.İçeride çok sayıda telsiz cihazları vetyüksek rütbeli subaylar vardı. Beni getiren Rum, elinde tuttuğu fotoğraflarımı içerdekilere gösterdi. Bunun üzerine boyu iki metre.kadar olan iriyaradomuz gibi bir Rum bana gözlerini açarakşedemek sen karatecisin ha" deyip ani bir hareketle karnıma balyoz gibi bir yumruk indirmişti. Habersiz cğ~lç;lni<bu yumruktan, barsaklarımın adeta arkamdan çıktığını zannetmiştim. Daha sonra yanıma, kısa boyluyaşlıca bir yüzbaşı gelmişti. Temizabis .Türkçe ile bana şöyle dedi; "Mademki -sen köyün kom.utanısın, M"ficahidisin,, niçin doğruyu söylemiyor, inkar> ediyorsun. Doğruyu söyle veriiik:urtul." Anladığıma göre bu Rum subayı beni Türkçesi ile aldatmaya, kandırmaya veya tehditleri ile korkutmaya çalışıyordu. Belki de benim yalvarmanu bekliyordu.Rum subayına şöyle dedim; "Efendi, yedi sene mücahitlik yaptJ.lll, fakat şimdi değılim.Askerlikten 1971 yılında ayrıldım."Rumlar <bütün bu söylediklerime inanmak istemiyorlar ısrarla, görevli subay olduğum.da direniyorlardı.

Burada birşeyI öğrenemeyeceklerini anlayan Rumlar, beni başka tarafa sevirik>ettiler. Bu defaki-yerimiz polis trafik şubesi idi. Burada oranın sorumlusu olan vıkzını boylu bir polis subayınır önüne götürmüşlerdi beni. Buradaki sub~yıda resimleri gördükten .sonra adçtaikudurunuştı. Eline aldığı ve önce

kimliğimi yazdığı kalemini göğsüme kaka kaka, beni boş bir odaya sokmuştu. Odanın içinde, sadece köşede duran boş plastik bir bidon vardı. Rum subayı beni bidonun üzerine oturtuktan sonra, odaya elinde silah tutan bir asker girmişti. Silahı üzerime çevirmiş duruyordu. O anda vücudumda kan kalmadığını hissettim. Bir çeyrek saat sonra bir polis elinde kırbaç, belinde tabanca ile içeriye girmişti. Bana eliyle işaret ederek, "Haydi be ayağa kalk gidelim" demişti. Dışarıya çıktık. Merkezi hapishaneye gidiyorduk. Eli kırbaçlı, belinde tabanca olan bir adamla birlikte, "Bak sanane diyeceğim beköpek. İçeride üç tane sizlerden esir var. Kendilerine sor bakalım, Magosa'ya giriş yerleri var mı? Eğer söylemezseniz hepsinizi de bunun içinde öldüreceğim" demişti. Zindana üç demir parmaklıklı kapıdan geçilip gidiliyordu. Burada esir tutulan Türkler ise üç ayrı odada kalıyorlardı. Hepsini de tanıyordum. Polis bu Türklerle konuşmamı istemişti. Ben de "Arkadaşlar, Jandar beni esir alıp buraya getirdiler. Bizlerden Magosa'ya giriş yeri var mı diye soruyorlar, ben bilmiyorum, ya sizler". Bu soru karşısında her üçü de "Böyle birşey yok" cevabını vermişlerdi ki, eli kırbaçlı Rum arkadaşlara, uşağıyla sorduğumu söyleyerek, "Böyle yavaş değil, işte böyle söylerler" diye, çeneme sıkıca bir yumruk indirmişti. Bununla da kalmayıp beni iteleyerek, küçük karanlık bir odaya koyup kilitlemişti.

İçeride çimenter bir döşemeden başka bir şey yoktu. Üstelik o kadar küçük ki, yattığımda ayaklarım dışarıya çıkıyordu. Akşam olduğunda polis bize sadece bir ekmek parçası getirtmişti. O da üzerinde yattığımız çimento gibi sertti. Polise aç olmadığımı söyleyemedim, elime geri vermiştim. O da

8
verdiği bu ekmeği yukarı fırlatmış, yere düştüğü zaman çıkardığı tok tıslarla adeta sertlikle bize boyun eğdireceğini kanıtlamaya çalışmıştı.

Ertesi günü öğleye doğru kalmakta olduğunuz bölmeye bir kişi daha getirmişler, onu da yan odaya koymuşlardı. Bu yeni gelen kişi, avukat Ayhan Çiftiçioğlu idi. Ayhan beyin gelişinden biraz sonra, hepimizi sıra ile sorguya çekmişlerdi»: Bu arada Ayhan beyi bizim sözcümüz yapmışlardı. Bu sorgulamadan sonra «da hepimizi bir land-rover'e koyup geri kampa götürmüşlerdi. Kampta çoğu günlerimiz aç ve Rum sillesi altında geçiyordu. Hatt-> bazı günler bizleizi domuz eti yemeye zorluyorlar, yemeyenlere ise baş:~a.>birşey vermiy(i)lolar.<ve bu şekilde aç bırakıyorlardı. Günler böyle geçti~n, kampa B~Ş Gücü gelmişti. Ve onların gelmesiyle durumumuz'bir dereceye kadar düzelmişti. Önce yerde yatmaktan kurtulmuştuk, yemeklerimiz daha iyi olmuştu. Ayrıca belirli ölçüde günlük sigara da verilmeye"başlanııştı. Bu arada, Barış Gücü vasıtasıyla ailelerimize mesajlar da g~nderebiliyorduk.Günlerden13 Ağustos idi. İkinci üzeri boğaz yönünden denizde bir harp.gemisinin belirmesi üzerine, kamptaki bütün askerler alarma girmişlerdi. Ancak gemi kamp. hizasına geldiği zaman yön değiştirerek, içerilere doğru gitmeye başlamış ve kısa zamanda gözden kaybolmuştu.

Gece, Rnmcaskerlerinin içlerini büyük bir heyecan kamplamış, etrafta bir panik havası esmeye başlamıştı. O akşam üç mevziden sebepsiz yere ateş açılmış, Rumlar adeta hayalet görmeye başlamışlardı. Denizden ve yakın bir mesafeden kırmızı bir ışığın belirmesi korkularını son haddine çıkarmıştı.

Ertesi günü sabah, uçak ve top sesleri ile uyanmıştık. Yer gök adeta sallanıyordu. Saat 9.30 raddelerinde idi ki, Rumlar Magosa'nın Türk bölgesine karşı en ağır silahlarla her taraftan hücumla geçmişlerdi, Magosa kara bir duman içinde kalmıştı. Bu manzara karşısında bizim heyecanımız da artmıştı: O gün çarpışmalar saat 18.00'e kadar devam etmişti. Gece olunca Rumlar kampi boşaltmaya karar vermişlerdi. Ve gece saat 21.30 raddelerinde bizleri de bir kamyonla skamptan uzaklaştırmışlardı. Arabalarımız konvoy halinde ayrılmışlardı. Bizi ise Derinya bahçelerinin içinde bulunan bir ilköğkula götürmüşlerdi. Orada bir gün bir gece alıkonmuştuk Bulunduğumuz yerden Magosa'yı siyahıclı, inanla içerisinde görebiliyorduk.

Bu arada, ilkökulda bizden başka Türklerin de bulunduğunu gölmüştük. Bunlar da bizler gibi köylerinden esir alınarak buralara getirilen Kilitkaya'lı, OvgQroz'u ve Avgalia'lı Türklerdi. Bu okulda toplam olarak 133 esir Türk bulunuyorduk. Ancak bizi burada da fazla tutmamışlar ve Dikelya'ya yakın Ormidya köyüne götürmüşlerdi. Rum askerlerinin söylediğine göre Joradaki Rumlar bizi linç etmek istediklerinden, tepedeki koyun mandıralaana götürüp kapatmışlardı. Ve gece olunca da Larnak'a ya ve Lamaka'dansda Anglisia'ya götürmüşlerdi. Bizleri (133 kişi), iki kamyonu konserve misali yerleştirmişlerdi. Ayakta bu şekilde durmaktan bitkin düşmüştük. Anglisia'ya vardığımız zaman, Karakol kampının arsalanlık taslayan Rum personelini de orada görmüştük, Hiçbir yerde uzun boylu durmuyorlar, kedi yavrusu gibi biziyle beraberlerindeler yerden diğer bir tarafı taşıyorlardı. Ve ertesi günü bizleri yine kamyonlara adeta paketleyerek

Limasol'a götürmüşlerdi. Burası, ilk ve orta okul yan yana olan bir yerdi. Burada bizim gibi esir tutulan 4000 kadar daha Türk vardı. Limasol esir kamprı adeta bir işkence yuvası idi. Rumların bize yapmadıkları işkence kalmıyordu. Baba'yı oğul'a oğul'u baba'ya dövdürüyorlar, 50 kadar kişinin ağzını açtırıp birbirlerinin ağızlarına tükürtüyorlar ve buna benzer insanlık dışı hareketlere tevessül ediyorlardı. Bu durum, dayanılacak gibi değildi. Bazı arkadaşlar ölülü göze alarak kamptan kaçmış ve durum ölümle sonuçlanmıştı.

Bir gün sabah kahvaltısında iki arkadaş konuşurken ağızlarından ATILAR ismini duydu. İnç; "hemen 'Ne oldu Atlılara' diye sordumsa da kesin bir cevap alamadım. Bu arkadaşlar benim Atlılar köyünden olduğumu biliyorlardı. İçimi artık bir huzursuzluk kaplamıştı. "Ne oldu Atlılara? Niye bu arkadaşlar banabirşey söylemekten kaçındılar?" Ve bu huzursuzluk içinde o gece) hemen hemen uyumadım. Geceyi kendi kendime sorular sorarak geçirmiştim. Bir an gözüm almış olmalı ki, günlük düşüncelerimin etkisi altında bir rüya gördüm: Tüm köylü Traktöre bağlı olan bir kamyon kasasına binmiştim. Rüyamdan rığlı olarak uyanmıştım. Gördüğüm bu rüyayı arkadaşlara anlattığım zaman, içlerinden biri, bunların taput ve mezar olduğunu söylemişti. Bu sözler ve yorumlar da beni son derece tedirgin etmiş artık, huzursuzluğum adeta sonsuzlaşmıştı. Bu kampta huzursuzluklarımla iki ay kalmıştım. Ağustos sonlarına doğru idi ki, şehirlerin değiştirilmesi konusunda bir anlaşmaya varılmıştı. Kızılhaç gelip önce hastaları, sonra çocukları ve daha sonra da geri kalanları, odalarını imarlarına göre çekilen kura ile kuzeye

özgür, kurtarılmış topraklara taşıyordu. Bizim oda üçüncü sefere çıkmıştı. Kampta geçen günlerimiz esnasında diğer arkadaşların yaptıkları gibi, ben de oğluma götürmek için zeytin çekirdeğinden yapmış olduğum tesbihi, yavrumun esir olduğum gün cebime koyduğum. Kur'an kutusunun içine, nazar boncuğunu da ekleyerek koymuştum. Sırası gelen arkadaşlar, Kızılhaç refakatinde arabalara binerek Lefkoşa'ya gidiyorlardı. Sıra bizim. partiye de gelmiş ve Lefkoşa'ya gitmiştik. Lefkoşa, o gün adeta bir mahşeri andırıyordu. Ağlayanlar, inleyenler, bayılanlar sitenin önünü doldunmuştu. İçimde bir sevinç vardı. Bir an önce bir taksiye atlayıp köye uçarcasına gitmek istiyordum. Sitede muamelemiz tamamlandıktan sonra dışarıya çıktığımda, köylüm olan bir arkadaşla karşılaşmıştım. Bu arkadaş beni görünce üzerime sarılarak: hıçkırma hıçkırma ağlamaya başlamıştı. Buağlama. swa önce heyecanlı! olduğu düşüncesi ile önem vermemiştim. Fakat onun suskunluğu karşısında hele bana köyden ve çocuklardan söz etmesini istediğim zaman ses vermemesi karşısında büyük bir heyecana kapılıp onu sallamaya başlamıştım ki, o da artık dayanamayarak acı gerçeği bana hıçkırıklar arasındasöylüyordu. "Hiçbir şey kalmadı. Hiçbir şey... Hepsini de öldürdüler..." Kulaklarım uğulduyor, kafam çalıyor gibi zonkluyordu. Evet: demek herşey bitmiştir. Kahpe gavur demek bunu da yapmıştı bize. Deli gibi olmuşum. Ne yapacağımı, nereye gideceğimi şaşırmıştım. O anda hayatta bütün bağlarımın koptuğunu adeta hissetmiştim. Eşim yok, çocuklarım yok ve ben hayatta bu yokluk içinde bundan sonra nasıl yaşayabileceğimi kestiremiyordum. Ayaklarım beni

Lefkoşa'daki teyzemin evine-kadar adeta sürüklemişti. Onlar da perişan bir haldeydi. Bu arada esirlikten kurtulduğumu duyan kardeşim .Lefkoşa'ya gelip beni almış ve Magosa'ya götürmüştü. Birkaç gün orada kalmıştım. Artık Magosa'da da daha fazla kalamayacağımı anlamıştım. Sık sık rüyamda çocuklarımı .görüydünü. Beni çağınıyorlardı. Magosa'ya gidişimin üçüncü veya dördüncü günü idi! İki, bir taksiye atlayarak köyün yolunu tutmuştum, Köyü terkederken arka~a < bıraktıklarım, canımdan çok- sevdiklerim attık toprağın kara bağında. Yıl sıra sıra değil üst üste, kucak kucağa yatıyorlardı.. Allahsızların ve vicdan.şızl~ k:urbanı olınuştunlar. Masumiyetleri de onları gavurun kadrinden ~cllTçlllamıştı. Ben ise şimdi yalnız, onlarsız karanlık dünyanın içinde \onılıJa:ya.şıyornın ve ömrüm oldukça da yaşayacağım. Ve yaşadıkada Ruril'1Ellibu güzel Kıbrıs'ta bana ve benim gibilere yaptıklarını hiç unutmayacağım;

1974s:0Mutlu I:l~ş Harekatı esnasında Türk askeri önünden kaçan Rum çapulcular ve eli i~k.anlı katiller, oğulları ve eşleri esir alınmış .sivil 'Türk halkını soyk:ırınıd@igeçirdiler. 14 Ağustos sabahı- gözleri dönmüş Rum barbar sürüleri1\Lura.tağköyüne girmiş ve burada korku ile beklemekte olan kadın, çoluk çocuk<. ve yaşlı tüm köylüleri, evlerinden toparlayıp, köyün doğusundaki çöplük< diye bilinen yerde katlederek üzerlerine çöpleri örtmüşlerdi. Kayıp> olan köylülerin akibetleri tesbit edildikten sonra toplu mezarlar açılmış ve şimdi bulunan yerde üst üste, tek bir vücut gibi gömülmüşlerdir.

13
Şehit köyleri denince, akla Muratağa, Sandallar ve Atlılar gelmektedir.

Muratağa köyünün doğusunda Sandallar köyü vardır. Aynı tarihte, yani 14 Ağustos' da Rum sürüleri Sandallar köyüne de gitmişler, korku ve panik içerisindeki köylüleri toplayıp Muratağa köylüleri ile birlikte topluca katletmişlerdir. Tümünün de yattıkları yer nur olsun. Bir diğer köyde Atlılar köyüdür. Diğer iki köy gibi. Rum katiller 14 Ağustos sabahı buraya da gelmiş ve davar güder gibi bütün köylüyü köyün kuzeyine, dere yatağı olan kamışlık bir yere getirmişti. :Bur~cla vurulan köylüler kazılmış olan çukura adeta canlı canlı gömülmüş, w~e~le~rine buldozerle kazılan toprak örtülmüş ve bulunmasınlar diye, sil~me~le~re düzeltilmişti. Bu toplu mezar tesbit edildikten soma şehitler şim~le~le~re taşınmıştır. Güney' de kalan Taşkent'te ise, köyde yaşayan R~u~p~u~ll~ada Yunanlılar, Türklerin silahlarını BM Barış Gücüne teslim etmeleri h~ş~li~nde birşey yapmayacaklarını bildirmiş, Barış Gücü ise köyün güvenliğini ş~ğ~layacağı sözünü vermişti. Ne var ki, silahlan alan Barış Gücü sözünü tut~m~ayarak köyden ayrılmış, Türk bölgesine giren Rumlar ise, tüm erkekleri toplayarak Limasol yakınlarına götürmüş ve orada tam 90 Türk erkeğini kurşuna dizerek hemen açtıkları toplu mezara gömmüştür. Bu katliamdan sadece t~ş~at Hüseyin adlı bir Türk ağır yaralı olarak kurtulmuş ve soykırımın ortay~çıkmasını sağlamıştır. Yattıkları yer nur olun.

Kamil Göksen SİMTAŞ

Yaş:53

Yer: Atlılar

19.12.1947 yılında Hanıtköy'de doğdum. Hamitköy, Lefkoşa'nın kuzeyinde henien yanibaşında küçük bir köy idi. 1955-1960 yılları arasında 18 yaşını dolduran gençler çalışmalı için İngiltere'ye gittiklerinden köyümüz büyüyüp gelişmemişti. Kıbrıs 1960 yılında, Kıbrıs Türkleri ve Rumlarının ortak olduğu Kıbrıs Cumhuriyeti kurulana kadar İngilterenin idaresi altında idi. Benim ilkokul hayatım da İngiliz idaresinin hüküm sürdüğü son yıllara rastlar. Küçük bir okulda çok az sayıda öğrenci ve bir tek öğretmeni vardı. Benim unutamadığım olay ilkokula gittiğim döneme rastlar. Tam tarihini hatırlayamadığım ancak 1957-1959 yılları arasında olduğumu tahmin ettiğim bir tarihte Kıbrıs'ı ziyaret etmekte olan İngiltere Kraliçesi'nin köyümüzü ve okulumuzu da ziyaret edeceği haberi geldi. Öğretmenimiz Remzi bey bir İngiliz marşın sözlerini İngilizce okunduğu gibi bize yazdırdı. Bu marşın aklımızda kalan bir bölümü şöyle idi. "Got sey zikin set hör Viktoriyas, Long turein overas." Biz öğrenciler sözlerinden hiçbirsey anlayamadığımız bu marşı üç-dört saat içinde ezberledik ve o gün okulumuza gelen Kraliçe Viktorya'ya bu marşı söylemiştik. İngiltere Kraliçesi'nin köyümüzü ziyaret etmesi ve kendisine okuduğumuz İngilizce marşı nasıl kısa sürede ezberlediğini çocukluk yıllarımdan unutulmaz bir hatırasıdır. İngiliz idaresine karşı zaman zaman ayaklanan Rumlar Silahlanıp BOKA tedhiş örgütünü kurarak 1957 den itibaren açıkça savunmasız Türk köylerine saldırmaya başladılar. Kıbrıs Türk'lerinin hiç silahları yoktu. Av tüfekleri daki İngiliz idaresi tarafından toplanmış ve gece sokağa çıkma yasağı ilan

15
etmişlerdi. Hamitköy'e de belirli zamanlarda İngiliz askerleri devriyeye geliyor ve dışarıda birini görecekt olurlarsa yakalayıp hapse götürüyorlardı. Köyümüz her an Rum'ların saldırısına uğrayabileceğinden babalarımız ve abilerimiz geceleyin İngilizlere görünmeyecek şekilde kritik yerlerde nöbet tutuyorlardı. Olası Rum saldırılarına karşı koyabilmek için kalın inşaat demirlerinin uçlarını sivirtiliyorlar, bulabildikleri su borularından gayet ilkel bir şekilde bomba yaparlardı. Bu faaliyetler köyün tek kahvesi vespor kulübü olarak kullanılan rafun~tli Hacı Mehmet'in evinde yapılıyordu. Bu işleri üç-beş arkadaş gündüzü>y;ı.pıyorlardı. Ben spora meraklı olduğum için onların peşini bırakmıyor yapıtl.cl.ai.nı görüyordum. Ben de kendime göre zakkum çirpilerini kesip bluluna 'sivri uçlu şiş sokar düşmana atmak için ok yapardım. İngilizler .gece> veya gündüz ansızın köye baskın yaparlardı. Büyüklerimiz su, b.orularm.dan yaptıkları ilkel bombaları kulüp olarak kullandı Man Hacı Mehmet'in evinin kiremit kaplı olan tavanın altına saklıyorlardı İngiliz'lere ihbar gitmiş olacak ki bir gün köye..baskın yapıp Hacı Mehmet'in<evinin damına çıkıp kiremitleri bir bir kaldırıp 'aramaya başladılar. Güng.l.i.i olduğu için ben de olayı seyrediyordum, Tam altında bombaların pıl.l.11duğu yere geliyorlardı ki ingilizler birşey bulamayacakları.fu.a.} inanıp aramaktan vaz geçtiler. Rahmetli Hacı Mehmet dayı kurtulmuştu. {1:Elombaları bulsalar Hacı Mehmet dayıyı hemen içeri götürüp kimbilir> ka.ç>yıl hapis cezası vereceklerdi. Bu olayı hiç bir zaman unutamadım.

1960 yılında Türkler ve Rumların ortak olarak kurdukları Kıbrıs Cumhuriyeti 1963 yılında Rumlar tarafından bozularak 21 Aralık 1963 tarihinde Türklere karşı silahlı saldırılara başlamışlardı. Lefkoşa'nın varoşlarından stratejik yeri önemli olan Küçük Kaymaklı da bu saldırılardan nasibini almaya başladı. Küçük Kaymaklı mücahitleri üç gün üç gece Rumlara karşı kahramanca, direndiler. Ancak mermileri bitmek üzereyken önce sivil halkı sağ salım Hamitköy'e naklettiler sonra da kendileri silahları ile birlikte Hamitköy'e içeldiler.

Ben o zaman 16 yaşlarındaydım. Bazı mücahitlerimiz şimdiki caminin yanında bulunan n.ihlietliil~.:l>durrahman Efe dayının evinin önündeki çeşme civarına Küçük. :I<.:jynaklı yönüne doğru mevzilenmişlerdi. Biz de arkadaşlarla onları şeyrediyorduk. Biz onlara şaşkın şaşkın bakarken rahmetli Tenekeci Rasım/9muzundaki Bren marka silahı ile yanıma gelerek bana yerde bulunan bir. l{asa Bren mermisini göstererek, o kasayı alıp kendisini takip etmemi söyl~cli. Normalde iki kişinin bile zor kaldırabileceği mermi kasasını yalnız.: 'başına omzuma alıp Rasım dayının arkasına düştüm. Bu arada birkaç tepeyi inip çıkmış epeyi yorulmuştum. Sonunda Rasım dayı uygun bulduğu B~ya, ztepe'de durup mevzilendik. Benim dilim bir karış dışarı çıkmış nefes nefese kalmıştım.

Aradan seneler geçti. Ben şimdi, o zamanlar mermi kasasını nasıl kaldırıp taşıdığımı düşünürüm. Bu olayı hiçbir zaman unutmayacağım.

Türkay ÇINARLI
Yaş:54
Yer:Lefkoşa

Kocam mevzide askerken evde iki çocuğmla birlikte kalıyordum.ve yedi
ylık hamileydim.Bir gece sabaha yakın kurşun sesleriyle uyandık.
~aymaklı Rumlara yenik düştü. Sabah kalktığımda çocuklarla birlikte
Iamitköy yolunda insanlar kaçmaya başlamıştı. Eşimden hiç haber
ılamadım ve telaşlanı:laya başladım. Kaymaklı'dan akrabalarım sığınmak
çin bizlere geldiler..Bir gece bizde kaldıktan sonra bir asker eve gelip evi
nemen boşaltmamızı sqyl~di.

Yedi aylık hamıl~yl<~p. iki çocuğmla birlikte Hamitköy'e göçmen gittik.
Arkadan kurşun y~ğ:ı:ıaya başladı. Sonra boş bir ev bulup orda kalmaya
başladık. Orda g(in.l~rce aç ve susuz kaldık.Ölü ve yaralı askerleri köye
getirmeye başl~şlardı.Köyde boş ev bulamayan insanlar çadırlarda
kalıyorlardı.Hamitl<:<:>y'e göçmen gittikten iki ay sonra çadırlarda doğurdum.
Doğurduktan birbuçuk ay sonra kocama kavuştum.Bir sene göçmen
yaşadıktan sonra. evlere geri döndük. Kocam Doğruyolda vurulduğundan
dolayı şu anda Gazjiolarak yaşamaktadır.

Aysel DEMİRTAŞ

Yaş: 65

Yer: Lefkoşa

1958'de, Rumlarla Küçük Kaymaklı'da karşı karşıya oturduk. Kardeşlerim Türk Mukavemet Teşkilatında çalışırdı. Trafik kazası geçirdikleriezaman arabada Birleşmiş Milletler, Türk Mukavemet Teşkilatıile ilgili broşürler buldu.. Evimizi aradılar ve Birleşmiş Milletler kardeşlerimi esir kampına göt(lı"di.iler. Eşim de o zaman TMT'de idi. Kardeşlerim sayesinde onunla tanıştım, 1958'de nişan olduk, evlendik. Kardeşlerimi devamlı esir kanıplılıc.l.a.ı ?liyaret ettik. Eşim gizli istihbaratta görevli polisti. Broşür dağıtırken tutuklanmak istendi. Eşim de onlara "Dağıtanların elinden aldım diyerek". kurtuldu. Polisten istifasını verdi, İngiliz •üslerinde polis olarak görev aldı. İngiliz üsleri Limasol'da bulunmaktaydı. 1961'de Limasol'a taşınmıık: zorunda kaldık. 1963'te olaylar çıktığında üçüncü çocuğuma dokuz;/~yılık hamileydim. 11 Şubat'ta Limasol çatışmaları başlar, mevziler kurulur; Ben sancılanınm. Diğer çocuklarımı komşulara bırakırım. Beni Ambulanısl.a.> Limasolda bulunan halk evine götürdüler. Burayı Hastahane yapıII1şJardı. Hastahane'nin ilk hastası ben oldum. Gece doğum yaptım.Çarpışmalan başlayınca yaralılar gelmeye başlar. Ertesi gün sabaha yakın çarpışmalas.şiddetlenir.Eşimden ilk iki gün haber alamam, üçüncü gün eşimin sağ olduğu haberi gelir. Sancaktar beni ziyarete gelir. Sancaktarın eşime gidip bir kız olduğunu ve hastahanenin ilk hastası olduğu için ismini İlkgün koyduklarını söylemesini istedim. Akşam üzeri Hastahaneye

komşularım geldi. Çocuklarımın sağ olduğunu söylediler. İkinci gün hastahaneden çıktını. Mücahitler bana yardım ederek çocuklarımın yanına gittim. Ertesi gün eşim geldi, bize yiyecek getirdi. Bu arada Antlaşma olur, herkes evine gelir. Rumlar Türk tarafına serbest girip çıkacaktı. Üç çocuğum da kızamık/oldu. Türk tarafında yeterli doktor olmadığı için sancaktardan izin alarak çocukları Rum tarafına geçirerek doktora götürdüm. Doktoru beklerken bir olayı çıkar. Banar doktordayken Sancaktardan bana bir telefon gelir: Çocukları "Baktırdıysa, 13 tane baktırmadıysan da oradan kaç" der. Burada) başka hasta türkler de vardı. Onlarla birlikte araba ile kaçtık. 1974 Harekatı-patlar vem.

Gülşen SONSAL

Yaş:58

Yer: Lefkoşa

1963}tet•l<cüçük Kaym.aklı'da evimiz Rumlar ile Karşılıklı idi.Devamlı bizlere /"Köpek Türkler" diye bağırırlar, laf atarlardı. Savaş başladığında Rumlar "Türkemahallesine.girdiler. Ben ve kocam küçük çocuklarımızı alarak komşulanmızla kaçmaya başladık. Duvarlardan atladık. Karşımızda EO:KA'nın başı Nikos .Sampson'u görünce korkudan ne yapacağımızı bilemedik. Kadın,..erlq~k/çoluk çocuk, herkesi esir aldılar.Bizleri Büyük Kaymaklı'da bir •fa.l>rlqıya götürdüler.Buraya başka yerlerden de çok esir Daha sonra hep.i.nizj.ı 1<:~yonlara doldurdular. Uzun yol denilen yazlık sinemanın bahç~siri.~ koydular. Daha sonra bizi Lefkoşa'daki Cikko Manastırına götü:l:clü.ler. Bizleri odala yerleştirdiler. Her odanın kapısında birer Rum askeri,~'a.rdı. Erkekleri ve kadınları ayrı odalara koydular. Küçük Çocuklar de¥~1}ağlıyorlardı. Bir dilim ekmek ve üç zeytinden başka hiçbir şey vermiyorlardı, Zaten korkudan ve üzüntüden birşey yemek kimsenin aklına gelmiyordu; Erkeklerin üstlerini aradılar. Üstlerinde tabanca olanları bir kenara ç.ektiler. Polis, İtfaiyeci ve Türk Mukavemet Teşkilatında olanları ayırdılar.. Onları?il>ızlerin yanından alıp başka yere götürdüler. Sonradan öğrendiğimize//göre onları öldürmüşler. Erkeklerle, "Doyydunuz mu? Doymadıysanız-kanaaızı kurşun dolduracağız" derlermiş. Bir hafta sonra Birleşmiş Milletler bizi Cikko manastırında buldu. Adımızı aldılar. Ertesi gün bizi çıkarttılar.Tanıdğ;ı gidecek yeri olmayanları Saray Otel'e götürdüler. Ben ve kocam tanıdıkların yanına gittik. Birkaç gün kaldıktan sonra

Arapahmet'te ev kiraladık, orada oturmaya başladık. Sağdan soldan radyolardan yer yer çarpışmaların olduğunu, Rumların yine birilerini pusuya düşürüp ka.11ççe öldürdükleri haberlerini alıyorduk. Çok sevdiğimiz Mehmet Dayı ye.>ailesinin de Küçük Kaymaklıda Rumlar tarafından öldürüldüğünü öğrendik. Sa.yaş bitinceye kadar Arapahmet'te kaldık. Daha sonra evimize geri döndük;

Zekiye ÖZMEN

Yaş:75

Yer: LEFKOŞA

20 Temmuz 1974'te birinci harekatta Hamitköyde Balyo tepesinde savaşa» katıldım. Komutanlarımız bize Türkiye'den yardım için asker geleceğini söylediler. Savaş çok şiddetlenmişti. Birkaç gün sonra Türk askerlerininin gelmesiyle Allah'a dua ettik, yerleri öptük. Uçaklar paraşüt atmaya başladı. Paraşütlerinmeye çalışan Türk askerlerine Rumlar ateş açmaya başladı. Türklerin yanımıza gelmesini bekledik. Askerler üç gün sonra yanıma geldiler. Mevzilerimize ulaştıklarında onlarla kucaklaştık, öpüştük. 4 Ağustos 1974'te ikinci Harekat başladı. Ben Hamitköyde Vikla tepesinde savaşıyordum. Karatepeyi almak için ilerlemeye başladık. Arkadaşlarım beni küpten mataraları su doldurmaya yolladı. O zamanlar sulan küplerden doldururlardı. Mataraları su doldurdum. Beş veya on metre ilerledim, sonra mataraları su doldurduğum küpün içine hava topu düştü. Biraz daldım. Hayatımı kaybedecektim. Gözlerimi bir an kapadım ve bu vatani kurtarmak için daha fazla yaşamam gerektiğini hissettim. İki saat sonra karatepeyi muşmanların elinden aldık. Türk bayrağımızı dikerken bir askerimize ateş açıldı. Yaralı olarak kurtarmayı başardık. Haspolat'tan atılan bombalardan biri asker taşıyan araçlardan birinin üstüne düştü. Araçta bulunan askerlerin hepsi şehit oldu. Yavaş yavaş Haspolat'a girdik. Haspolatta bulunan vatandaşlarımızın emniyetini bir hafta orada kalarak sağladık. Bir hala sonra Dumlupınara geldik. İki arkadaşımız komutanların haberi olmadan Büyük Kaymaklıya Rum'un bayrağını indirmek için gittiler. Rumlar o arkadaşlarımızı vurarak öldürdüler. İki gün sonra Birleşmiş

Milletler gidip onların cesetlerini aldılar. Aradan iki gün geçtikten sonra cesetler bizim tarafa iade edilmişti. Komutanımız bu durumu ailelerine benim bildirmeni istemişti. Ben bu durumu nasıl anlatacağımı düşünüyordum. Daha önce başlırlı öyle bir şey gelmemiştir ve hiç te kolay bir iş değildi. Bir gün sonra evlerine gidip durumu anlatmıştım. Fakat benim için çok zor olmuştu. İnşallah bu (qah.a) başını öyle bir şey gelmez diye kendi kendime söylenerek oradan ayrıldım.

Hasan HACİEYYUP

Yaş: 51

Yer: Küçük Kaymaklı

23 Nisan 1964 yılında hem dini bayramımız hem de çocuk bayramı idi. Ben Lefkoşa Türk Lisesi son sınıf öğrencisiydim. Aynı zamanda vatan savunması için mücahitlik yapıyordum. Görevim Köşlüçiftlik semtinde halkımı korumaktı. O gün her zamanki gibi nöbet için görev yerinde bulunuyordum. Saat 5:30 sıralarında Nöbetçi Takım Komutanım yanıma geldi ve gönüllü olarak Bilelle Köyüne gitmek isteyip istemediğimi sordu. Ben de hemen gönüllü gitmek istediğimi söyledim. Komutan yanımdan ayrıldı ve on dakika sonra bir arkadaşım gelip benim nöbetimi devraldı. Ben Karargaha, gittiğim zaman olayı öğrendim. Meğer düşman Türkler'in bayram gününden faydalanarak 22 Nisan gecesini Yunanlı askerlerle birlikte elimizde bulunan ve çok stratejik bir öneme sahip St. Hilarion Kalesi'ne hücumla geçerek onlarca kardeşimizi şehit ederek ele geçirmişlerdi. Sağ kalan mücahitlerimiz hayatlarını kurtarmak için o bölgeyi tümüyle terketmişler ve dağın alt yamacında bulunan Kırmı köyü ve Bilelle Türk Köyü'ne sığınmışlardı. 23 Nisan günü ortalık ağarınca Rumlar, Lefkoşa'yı Türklerin elinden alabilmek için hücumla geçmişlerdi. Mücahit Komutanlığı, Rumlar'ın bu hücumunu durdurabilmek için Lefkoşa'yı savunmakta olan tüm bölüklerin her birinden üçer kişi silahlarıyla birlikte derhal takviye olarak Bilelle köyüne gitmesini emretti. Bizim bölükten de üç gönüllü Tomson silahlarımızla birlikte takım karargahında toplandık. Sabah saat dokuzla yaklaşmıştı. Bizi Bilelle köyüne götürecektir olan İngiliz ordusundan kalma bir Landrover geldi. Bu aracın arka kısmı açıktı. Şoför ile birlikte bizimle bir komutan da gelmişti.

Komutan ön koltukta şoförün yanına, biz üç gönüllü ise Land.rover'in açık olan arka koltuklarına oturmuştuk. Saat tam dokuzda Bilelle köyüne doğru hareket ettik. On beş dakikadan sonra Kırmızı köyünden geçiyorduk ki, Rumlar dağ üzerinden dürbünle bizim silahlı asker olduğumuzu görünce bizi ateş yağmuruna tuttular. Allah'ın izniyle olacak ki mermiler başımızın üzerinden geçti ve bize hiçbir şey olmamıştı. Saat dokuz buçuk civarında hedefimiz olan Bilelle köyüne vardık. Komutanımız bizi o köyün komutanına teslim edip Lefkoşa'ya geri döndü. Her tarafı açık, yüksek bir tepede bulunuyorduk. Kısa bir süre sonra Rumlar bize dağdan ateş etmeye başladı. Biz üç arkadaş hemen yere yattık. Komutanımız bizi ikaz etti. Acele tepenin arkasına koşun dedi. Meğer yere yattığımız tepenin karşısında da Rum köyü ve Rum askerleri bulunuyordu. O an gerçekten öyle bozulmuş öyle korkmuştum ki artık buradan sağ çıkamayız diye düşünmüştüm. Düşman, karşısındaki Türkler'in toparlandığını görünce, hücumla geçecek cesareti kendinde bulamadı. Bu köyde on beş gün kalmıştık. İlk iki gün aç kalmış; üçüncü gün içimizden bir arkadaşımızı bize yiyecek getirmesi için Lefkoşa'ya göndermiştik. Bu arkadaşımız Lefkoşa'dan bize sadece ekmek, peksemet ve zeytin getirebilmişti. Onbeşinci gün Lefkoşa'daki komutanımız Landrover ile gelip bizi aldı ve görevli olduğu bölüğe getirdi.

Ömer MCCAN

Yaş:53

Yer: Lefkoşa

Grivas taraftarı, Yunan Cunta'sının emri ile 15 Temmuz 1974 sabahı Rum Cumhuraşkanı Makarios'a büyük darbe yapılarak ENOSİS'I gerçekteştirmek istediler. Bu darbe esnasında ben Rum tarafında işçi olarak çalışıyordum. Bir Rum genci koşarak fabrikaya geldi. Ustabaşnnız Rum'a Rumca Yunanlılar'ın Makarios'a karşı darbe başlattığını söyledi. Aradan beş dakika geçmeden yüz metre kadar ileride Yunan askerlerinin yüksek binalardan sağa sola ateş ettiklerini gördük. Daha sonra Rum işçilerle beraber bodrum katına inip saklandık. Grivas taraflarının amacı Rum halkını tedirgin edip Makarios'a karşı kışkırtınaktı. Rumlar'ın yardım ile biz Türk tarafına kaçırıldık. Bizim arkamızdan gelen Türk arkadaş işçiler kaçtığımız bölgenin sokaklarında Rum cesetlerini ve Yunan tanklarını gördüklerini söylediler. Makarios'un sarayına silahlı Yunan askerlerinin ve tankların girdiğini gördüler. Yunan cuntası, Makarios'un sarayını ele geçirmeden Makarios'u kendi kuvvetleri helikopterle saraydan kaçırmayı başarmışlardı. Türk tarafına geçtikten yarım saat sonra birliğe katılarak seferi kadroda görev aldım. 20 Temmuz 1974'e kadar Rumlar'ın kendi arasındaki çarpışmalarını izledik. Mevzilerde hiç uyumuyorduk: Komutanlarımız, Türkiye'nin adaya asker çıkaracağım bize bildirdikten sonra dönüşümlü olarak iki veya üç saat uyumaya başladık. Bir saat kadar ancak uyumuştum ki, nöbetçi arkadaşın Türkiye uçaklarının geldiğini haber verdiğinde şaka yaptığım zannedip inanmamıştım. Fakat uçakların sesini duyunca fırlayıp kalktım. Türk bölgesinin yerini belirtmek için komutanlarımızın bize verdiği emirle

flamaları çektikten sonra araba lastiklerini yakıp Türkiye uçaklarının ateşi ve filamalan görüp inmeleri için işaret vermiştik. Türk uçakları bizim bölgeye askerleri paraşütlerle indirmeye başladı. Bizim işaretimizi anlayan Rumlar da ateş yakıp Türk uçaklarını yanıltmaya başladılar. Türk uçaklarına haber verilene kadar Türk mevzisi ve Rum mevzisi arasında paraşütlerle askerler indiler. Rumlar onlara ateş açmaya başladılar. Türk askerlerini oradan kurtarmak için kuru otları çizgi halinde yakarak yolu takip etmelerini sağladık. Birçok askeri hafif yaralı olarak bizim bölgeye geçirdik. Biz Hamitköy'de Vikla Tepesi'ndeydik. Rumlar'ın tepesi olan Kara Tepe ile aramızda bin metre mesafe vardı. 14 Ağustos 1974'te İkinci Harekat başladı. Bizim mevzi ağır silahta olduğu için ilerleyen birliğe destek yapıyorduk. Yerimiz yüksekte olduğu için Rum'un silah ve havan toplarına hedef oluyorduk. Rumlar'dan yağmur gibi gelen kurşunlardan bir tanesi mevzide mazgal deliğimizde yangın çıkardı. Arkadaşımla birlikte söndürdükten az sonra bir havan mermisi kulaklarımızın dibinden geçti. Kulağımın yerinde olduğunu anlamak için elimle tutup çektim. Havan toplarından bir tanesi de benim koğuşa isabet etti. Koğuştaki biri olmadığı için can kaybı olmadı. Rumlar'ın bulunduğu Kara Tepe'yi almak için ilerlemeye başladık. Uçaklarımız Kara Tepe mevzilerini ve daha geride bulunan havan topu mevzilerinin yerlerini tespit edip devamlı oraları bombalayarak askerin ilerlemesine yardımcı oldular. Asker ilerlemeden önce mayın tespit birliği mayınların yerlerini işaretlediler. Böylece askerin daha rahat ilerlemesine

yardımcı oldular. Kara Tepe'ye giderken ince bir tele takılan arkadaşım korkup, "Ben mayına bastın, benim yanımdan uzaklaş" dedi. Fakat ben kendisini bırakmadım. "Ölürsek beraber ölelim dedim. Ve benim ikazıyla ayağımı telden kaldırdığında herhangi bir patlama olmadığı için çok sevindik, birbirimize sarıldık. Daha sonra tankları vurmak için roketleri yönlendiren bir tel olduğunu öğrendik. Kara Tepe mevzisini aldık. Daha sonra Haspolat Köyü'ne girdik ve halkın can güvenliğini sağladık.

Ali ÇINARLI

Yaş: 48

Yer: HAMİTKÖY